

DAVACI VE YÜRÜTMENİN

DURDURULMASINI İSTEYEN : Eğitim ve Bilim İş Görenleri Sendikası (Eğitim İş)

VEKİLİ : Av. Burak SABUNCU
UETS adresi vardır.

DAVALILAR : 1- Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı

VEKİLİ :
UETS adresi vardır.

2- Üniversitelerarası Kurul Başkanlığı

VEKİLİ :
UETS adresi vardır.

İSTEMİN KONUSU :

Üniversitelerarası Kurul Başkanlığı tarafından 24/08/2023 tarihinde duyurulan Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Genel Kurulu'nun 17/08/2023 tarih ve 2023.12.218 numaralı kararının 4. maddesinin iptali ve yürütmesinin durdurulması istemidir.

DAVACININ İDDİALARI :

Dava konusu düzenlemenin Kanun veya Yönetmelik ile yapılması gerektiği, dava konusu düzenleme öncesi 1 dönem önlisans dersi vermiş olmak yeterli iken, yapılan düzenleme 4 dönem lisans/lisanüstü ders verme koşulunun getirilmesinin daha önceki uygulamaya güvenerek önlisans dersi veren öğretim üyeleri ile önceki uygulamaya güvenerek bir dönem ders veren öğretim üyelerinin hukuki güvenliğini zedelediği, yapılan düzenleme ile Fen Bilimleri, Mühendislik Bilimleri, Ziraat Orman ve Su Ürünleri Temel alanlarında yer alan istisna ifadelerin kaldırılmasının, bu istisnalara güvenerek çalışmalarını belirleyen öğretim üyelerinin hukuki güvenliklerini zedelediği ileri sürülmektedir.

DAVALILARIN SAVUNMASI :

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'nın Savunmasının Özeti: Dava konusu düzenlememenin üst hukuk normlarına ve hukuka uygun olduğu savunulmaktadır.

Üniversitelerarası Kurul Başkanlığı'nın Savunmasının Özeti: 4 dönem veya 2 yıl lisans/lisanüstü ders verilmesi düzenlemesinin uzun bilimsel çalışmalar sonucu bilimsel kaliteyi artırmak amacıyla getirildiği, doçent unvanına sahip kişilerin sadece bilimsel araştırma faaliyeti değil eğitim-öğretim faaliyetinde yürüttüğü, eğitim öğretim faaliyetinin öncelikle ders anlatmayı kapsayan bir alan olduğu, dava konusu düzenlemenin Fen Bilimleri, Mühendislik Bilimleri, Ziraat Orman ve Su Ürünleri Temel alanlarında yer alan istisna ifadelerin

kaldırılmasına ilişkin kısmına dair yapılan düzenleme ile 15/06/2023 tarihli Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Genel Kurul kararı ile 3 temel alana eklenen istisnaların kaldırıldığı yapılan değişiklik ile şartların her temel alan için eşitlendiği, yapılan düzenlemenin hukuka uygun olduğu savunulmaktadır.

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİ

DÜŞÜNCESİ _____ : Yürütmenin durdurulması isteminin reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Sekizinci Dairesince, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 27. maddesi uyarınca dosyadaki belgeler incelendikten sonra işin gereği görüşüldü:

İLGİLİ MEVZUAT

2547 sayılı Kanun'un "Doçentlik ve atama" başlıklı 24. maddesinde; a) Doçentlik başvuruları, Üniversitelerarası Kurulca belirlenen takvime göre yılda en az iki kez yapılır. Doçentlik başvuruları için aşağıdaki şartlar aranır: (1) Bir lisans diploması aldıktan sonra, doktora ile tıpta, diş hekimliğinde, eczacılıkta ve veteriner hekimlikte uzmanlık unvanını veya Üniversitelerarası Kurulun önerisi üzerine Yükseköğretim Kurulunca tespit edilen belli sanat dallarının birinde yeterlik kazanmış olmak. (2) Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen merkezî bir yabancı dil sınavından en az elli beş puan veya uluslararası geçerliliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen bir yabancı dil sınavından buna denk bir puan almış olmak; doçentlik bilim alanının belli bir yabancı dille ilgili olması halinde ise bu sınavı başka bir yabancı dilde vermek. (3) Üniversitelerarası Kurulun görüşü üzerine Yükseköğretim Kurulu tarafından her bir bilim veya sanat disiplininin özellikleri dikkate alınarak belirlenecek yeterli sayı ve nitelikte özgün bilimsel yayın ve çalışmalar yapmak. b) Üniversitelerarası Kurul, adayın başvurduğu bilim veya sanat dalından beş kişilik bir jüri ve bu jüri için iki yedek üye tespit eder. İlgili bilim veya sanat dalında yeterli öğretim üyesinin bulunmaması halinde, jüri üç üye ile teşkil edilebilir.

Doçentlik sınav jürisinde yer alan asıl ve yedek üyeler, adayın yayın ve çalışmalarını değerlendirerek hazırladıkları ayrıntılı ve gerekçeli kişisel raporlarını Üniversitelerarası Kurula gönderirler. Asıl üyelerin hukuken geçerli bir mazerete dayalı olarak raporunu verememesi halinde, yedek üyelerin raporları, sırasına göre değerlendirmeye esas alınır. (Değişik cümle: 15/4/2020-7243/2 md.) Jüri üyelikleri, jüri, değerlendirmeye esas alınan raporlar ve başvuru sonucu ilgililere elektronik ortamda erişime açılır ve bu bilgiler, erişime açıldığı tarihi izleyen beşinci gün ilgililere tebliğ edilmiş sayılır. c) Üniversitelerarası Kurulca yeterli yayın ve çalışmaya sahip olduğuna karar verilen adaya doçentlik unvanı verilir. ç) Doçentlik başvurularında adayların yayın ve çalışmalarına ilişkin esas ve usuller Yükseköğretim Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir. d) Yükseköğretim

kurumları, doçent kadrosuna atama için, doçentlik unvanına sahip olmanın yanında Yükseköğretim Kurulunun onayını almak suretiyle, münhasıran bilimsel kaliteyi artırmak amacıyla yönelik olarak, bilim veya sanat disiplinleri arasındaki farklılıkları da göz önünde bulundurarak, objektif ve denetlenebilir nitelikte ek koşullar belirleyebilirler. Yükseköğretim kurumlarının belirlediği ek koşullar arasında sözlü sınavın yer alması halinde bu sınav Üniversitelerarası Kurul tarafından oluşturulacak jürilerce yapılır. e) Doçentlik unvanına sahip olanlar yükseköğretim kurumları tarafından ilan edilen doçent kadrolarına başvurur. Doçent kadrosuna başvuran adayların durumlarını incelemek üzere rektör tarafından, varsa biri ilgili birim yöneticisi, en az biri de o üniversite dışından olmak üzere üç profesör tespit edilir. Bu profesörler her aday için ayrı ayrı olmak üzere birer rapor yazarlar ve kadroya atanacak birden fazla aday varsa tercihlerini bildirirler. Üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsü yönetim kurulunun bu raporları göz önünde tutarak alacağı karar üzerine, rektör atamayı yapar." hükümlerine yer verilmiştir.

15/04/2018 tarih ve 30392 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Doçentlik Yönetmeliği'nin 3. maddesinde; "Doçentlik değerlendirmesi, Üniversitelerarası Kurulun görüşü üzerine Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen bilim/sanat alanlarında adayın akademik yayın ve çalışmalarının incelenmesi çerçevesinde yapılır. Bilim/sanat alanlarındaki güncellemeler izleyen dönemde, doçentlik kriterlerindeki güncellemeler ise kabul edildikleri tarihten sonraki ikinci doçentlik başvuru döneminde uygulanır." hükmüne, yer verilmiştir.

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

Dava konusu Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Genel Kurulu'nun 17/08/2023 tarih ve 2023.12.218 numaralı kararının 4. maddesinin (a) bendinde "önlisans dersi vermiş olmak." ibaresinin bulunmaması suretiyle eksik düzenlemesi yönünden yapılan inceleme;

Dava konusu doçentlik başvuru şartlarında değişiklik yapılmasına dair Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Genel Kurulu'nun 17/08/2023 tarih ve 2023.12.218 sayılı kararı ile, "Doçentlik Başvuru Kriterlerinin" "Eğitim-Öğretim" bölümüne, adayların doçentlik başvurusunda bulunabilmesi için doktora eğitimini tamamladıktan sonra dönemlik programlarda dört farklı yarı yılda, yıllık programlarda iki farklı yılda lisans/lisansüstü dersi vermiş olmaları şartı getirilmiştir.

Hukukumuzda, takdir yetkisi, temel amacı faaliyetlerinde kamu yararını gerçekleştirmek olan idarenin belli bir konuda karar alıp almama yahut karar alma hususunda birden fazla seçenek arasında seçim yapma serbestisine sahip olması şeklinde tanımlanmaktadır. Düzenleyici işlemlerde idareye düzenleme yapma yetkisi veren üst normlarda düzenlemenin içeriği itibarıyla belli bir sınır çizilmemesi durumunda, idarenin takdir yetkisi söz konusu olmaktadır.

Anayasa Mahkemesi, kanun koyucunun düzenleme yapma konusunda takdir yetkisine sahip olduğu hallerde, yürürlüğe konulan kanunların Anayasa'ya uygunluk denetimi

kapsamında verdiği kararlarda, kanun koyucunun kendisine tanınan takdir yetkisini anayasal sınırlar içinde adalet, hakkaniyet ve kamu yararı ölçütlerini göz önünde tutarak kullanması gerektiğini vurgulamaktadır (AYM, E:2015/109, K:2016/28, 7/4/2016).

Kanun koyucunun sahip olduğu takdir yetkisinin denetiminde Anayasa Mahkemesince de benimsenen bu görüşün, takdir yetkisi kapsamında türev (ikincil) nitelikte düzenleme yapan idarenin tesis ettiği düzenleyici işlemlerin yargısal denetiminde de kullanılacak ölçülü olarak dikkate alınması mümkündür. Bu çerçevede, kendisine düzenleme yapma yetkisi tanınan idarece, düzenlemenin içeriğini belirleme konusundaki takdir yetkisinin Anayasa ve diğer üst normların çizdiği sınırlar içerisinde adalet, hakkaniyet ve kamu yararı ölçütleri gözetilerek kullanılması gerekmektedir.

Dolayısıyla, takdir yetkisi kullanılarak ihdas edilen düzenleyici işlemlerin yargısal denetiminde, başta normlar hiyerarşisi olmak üzere yukarıda temas edilen ölçütlere göre düzenlemenin denetlenmesi gerektiği, takdir yetkisinin sınırsız olmadığı İdare Hukukunun bilinen ilkelerindedir.

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Genel Kurulu'nun 15/06/2023 tarihli ve 2023.10.183 sayılı kararı ile "Doçentlik Başvuru Kriterlerinde" yapılan düzenleme ile doçent adaylarının doçentlik başvurusu yapabilmesi için, dönemlik programlarda 4 dönem, yıllık programlarda 2 yıl toplam da 4 yıl lisans ya da lisansüstü ders verme şartı getirilmiş, bu şartın istisnası olarak ise, doktora ünvanının alınmasından sonra, yükseköğretim kurumlarında en az 2 yıl kadrolu öğretim elemanı olarak görev yapanların bu bölümde yer alan şartı sağlayacağı belirtilmiştir. Bu şart dava konusu düzenleme ile doçent adaylarına 4 dönem **veya** 2 yıl boyunca lisans ya da lisans üstü dersi vermiş olmak şartı şeklinde değiştirilmiş, doktora ünvanının alınmasından sonra, yükseköğretim kurumlarında en az 2 yıl kadrolu öğretim elemanı olarak görev yapanların bu bölümde yer alan şartı sağlayacağına ilişkin istisnaya dair ise herhangi bir düzenleme yapılmamıştır.

Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Genel Kurulu'nun doçentlik başvurularında yaptığı değişiklikler öncesi 2023 Mart doçentlik başvuru dönemine kadar uygulamada olan "Doçentlik Başvuru Kriterlerinin" "Eğitim-Öğretim" bölümünde yer alan şarta göre doçent adaylarının bir dönem önlisans dersi vermiş olmaları yeterli görülür iken, dava konusu düzenleme ile doçent adaylarına 4 dönem veya 2 yıl boyunca lisans ya da lisans üstü dersi vermiş olmak şartı getirilmiştir.

Düzenleme ile yükseköğretim kurumlarında kadrolu olarak 2 yıl görev yapan kişilerin ön lisans, lisans veya lisans üstü dersi verip vermediği ayırt etmeksizin, dava konusu düzenleme de yer alan şartı sağladığı, buna karşın yükseköğretim kurumlarında kadrolu olarak görev yapmayan kişilerin sadece lisans veya lisans üstü dersi vererek 4 dönem/2 yıl ders verme şartını sağlamak zorunda olduğu, böyle bir ayrıma gidilmesinin nedenlerinin davalı idarelerce ortaya konulmadığı açıktır.

Diğer taraftan davalı idareler tarafından, uzun bir dönem boyunca uygulanan ön lisans dersi vermiş olmanın doçentlik başvurularından yeterli görülmesi uygulamasına hangi hizmet

gereklere ve kamu yararı kapsamında son verildiği de somut bilgi ve belgelerle savunulamamıştır.

Bu durumda, 2577 sayılı Kanunun yukarıda belirtilen 27. maddesinde yer alan koşulların birlikte gerçekleştiği anlaşıldığından davanın bu kısmı bakımından yürütmenin durdurulması isteminin kabulüne karar verilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Dava konusu Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Genel Kurulu'nun 17/08/2023 tarih ve 2023.12.218 numaralı kararının 4. maddesinin geri kalan kısımları yönünden yapılan inceleme;

2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 27. maddesinin 2. fıkrasında, idari işlemin uygulanması hâlinde giderilmesi güç veya olanaksız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması koşullarının birlikte gerçekleşmesi durumunda yürütmenin durdurulmasına karar verileceği kuralı yer almıştır.

Davanın bu kısmında 2577 sayılı Kanunun yukarıda belirtilen 27. maddesinde yer alan koşulların birlikte gerçekleşmediği anlaşıldığından, yürütmenin durdurulması isteminin reddine karar verilmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

KARAR SONUCU

Açıklanan nedenlerle,

1. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 27. maddesinde öngörülen şartların bulunması nedeniyle dava konusu Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Genel Kurulu'nun 17/08/2023 tarih ve 2023.12.218 numaralı kararının 4. maddesinin (a) bendinde "önlisans dersi vermiş olmak." ibaresinin bulunmaması suretiyle eksik düzenlenmesi yönünden **YÜRÜTMENİN DURDURULMASI HAKKINDAKİ İSTEMİN KABULÜNE**, oyçokluğu ile,

2. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 27. maddesinde öngörülen şartların bulunmaması nedeniyle dava konusu Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Genel Kurulu'nun 17/08/2023 tarih ve 2023.12.218 numaralı kararının 4. maddesinin geri kalan kısımları yönünden **YÜRÜTMENİN DURDURULMASI HAKKINDAKİ İSTEMİN REDDİNE**, oybirliği ile,

3. Kararın tebliğini izleyen günden itibaren 7 (yedi) gün içerisinde Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu'na itiraz yolu açık olmak üzere, 13/03/2024 tarihinde karar verildi.

Başkan

Üye

Üye

Üye

Üye

(X)

KARŞI OY :

X- Dava konusu Doçentlik başvuru şartlarında değişiklik yapılmasına dair Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı Genel Kurulu'nun 17/08/2023 tarih ve 2023.12.218 numaralı kararının 4. maddesinin (a) bendinde “önlisans dersi vermiş olmak.” ibaresinin bulunmaması suretiyle eksik düzenleme bulunduğu ileri sürülmüştür.

Anılan düzenlemede, 2577 sayılı Kanun'un yukarıda belirtilen 27. maddesinde yer alan koşulların birlikte gerçekleşmediği anlaşıldığından, yürütmenin durdurulması isteminin reddine karar verilmesi gerektiği görüşüyle aksi yönde oluşan çoğunluk kararına katılmıyorum.

Başkan

